

[illegible]

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

SALTHOLMEN - LÅNGEDRAG

MEDBORGARKRAFTEN I ÄLVSBORG 2000-05-10

RAPPORT 1:C

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

FRISTÅENDE UPPSATSER

INLEDNING

Bilagan i essäform innehåller diverse kompletterande inlagor som har betydelse för förståelsen av vårt sätt att arbeta. Den innehåller såväl en del av de förväntningar och intentioner vi har för framtiden. Såväl övergripande idéfrågor, tankar kring närmiljön och kontroversiella resonemang redovisas. Delen kan ses som ett utdrag ur vårt bakgrundsmaterial.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Medborgarkraften i Älvsborg	kapitel 1.
Trafikenkät i Älvsborg	kapitel 2.
Den framtida färjetrafiken i Göteborg	kapitel 3.
Kultur- och naturvårdsprogram	kapitel 4.
Rapport från arbetsgruppen "Ny restaurang i Långedrag"	kapitel 5.
Synpunkter från boende	kapitel 6.
Brev	kapitel 7.
Problemets kärna	kapitel 8.
Motiveringar idéer och förslag	kapitel 9.
Utredningar , enkäter och informationskällor	kapitel 10.

C. Kapitel 7

Brev

Brev till Medborgarkraften *från Olle Hasselskog.*

Brev till Statskontoret *från Arne Person*

Brev till Byggnadsnämndens ledamöter *från Medborgarkraften*

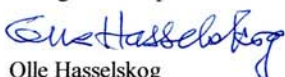
Medborgarkraften, Älvsborg

Kustvaktsgatan

Den som skriver om Gamla Hamnen och Kustvaktsgatan skall naturligtvis använda egna formuleringar för att ge enhetlig form hos texten men bör ändå känna till Kustvaktsgatans särart och historia:

- Den enda kvarvarande gamla gränden i området. Nästan oförändrad sedan åtminstone 1893
- Besöks nästan dagligen under sommaren av flanörer som blir glatt överraskade av miljön: "Det hade vi ingen ANING om att det fortfarande fanns något sådant här".
- Bör även i fortsättningen skötas av ägaren av marken och av det gamla 1700-talshuset för att ge mening åt "kålgården", som ju var en viktig detalj för att ta vara på de begränsade odlingsmöjligheter, som fanns mellan klipporna. Att överlåta skötseln till någon oengagerad "gemensamhetsförening" förfuskar hela det historiska sambandet.
- Många som sett området har uttalat sig genom inlagor till Byggnadsnämnden och krävt bevarande, dessa motiveringar bifogas här. Hittills har Stadsbyggnadskontoret blundat för alla argument, hur Byggnadsnämnden kommer att reagera är ännu ovisst.

lördag den 29 april 2000

Olle Hasselskog
Tel 29 47 14

3(10)

Platsen och tiden

Ett samhälle är format av platsen och tiden. Hur samhället ser ut beror på de geologiska, natur- och kulturgeografiska förutsättningarna på platsen, där klimat, topografi, tillgänglighet och färdvägar gett grund för en bosättning.

Tiden, med mänsklig påverkan, har präglat samhällets form, dess innehåll och gestalt. Det byggda speglar bl a hur behoven i samhället tillgodosetts med medel – legala, tekniska, ekonomiska, sociala och estetiska lösningar – som stått tiden till buds. Varje ort är ett mödosamt och känsligt uppbyggt livsrum, med en lokalhistoria som givit platsen dess identitet. Bebyggelsen har ett symbolvärde som känslomässigt kommit att prägla människorna.

Landskapet

Det grundläggande draget i en ort utgår från och formas av landskapet genom dess topografi med slättland, höjder och åsryggar, vattendrag och strandläge vid hav eller insjö. Det ursprungliga landskapet, om än delvis förändrat, med sina konturer, avgränsningar och växtbetingelser, ger orten dess karaktär, en visuell och känslomässig rytm som finns bara just där!

(Ur Boverkets "Kulturvärden i detaljplan" 1999 ISBN: 91 7147 – 546-X)

Västra Frölunda Hembygdsförening

Kopia 300)

Västra Frölunda den 23 april 1998

Till Göteborgs Byggnadsnämnd
Box 2554
403 17 GÖTEBORG

Ang. Fastighetsplan för del av kv 28 Blåkragen i stadsdelen Älvsborg. Dnr IFV 03/94

Stadsbyggnadskontoret, Distrikt Väster, föreslår i rubricerade fastighetsplan bland annat att Kustvaktsgatan förändras för att i högre grad möjliggöra biltrafik. I anledning härav avstyrker hembygdsföreningen förslaget med hänsyn till följande:

Genom förtätning, nybyggnation och omstrukturering har stora delar av Långedragssområdet förändrat karaktär de senaste decennierna. Området kring Långedragss gamla hamn har dock kvar mycket av den småskalighet och idyll som präglade det gamla fiskeläget från 1700-talet. Därefter har förändringarna gått varsamt fram via strandplats för de omgivande hemmanen och boplatser för lotsar på 1800-talet. Omkring 1870 byggdes de första sommarbostäderna i Långedrag bl.a. efter nuvarande Solhöjdsgratan. Då tillkom också många av de stenmurar som nu är så karaktäristiska för området. Därefter har byggnationen spritt sig som årsringar med utgångspunkt från gamla hamnen. När nu utbyggnadsmöjligheterna i Långedrag är begränsade ökar trycket på det äldsta området. Förtätning och inköp av äldre fastigheter för rivning och ny- eller ombyggnation sker i en skala och stil som är främmande för området. Fastighetsägare som önskar bibehålla sina fastigheters och områdets särart kommer ofta till korta mot starka expansiva krafter.

Med de kulturhistoriska och topografiska förutsättningar som råder i området är det inte rimligt att tillgodose krav från alla fastighetsägare att köra bil fram till tomtgränsen. Jämför exempelvis med förhållandena på öarna i Södra skärgården, fiskelägena i Bohuslän eller Gathenhielmska reservatet!

Med hänsyn till områdets stora kulturhistoriska värden hemställer Västra Frölunda Hembygdsförening att Kustvaktsgatan får behålla nuvarande karaktär, mått och utseende.

VÄSTRA FRÖLUNDA HEMBYGDSFÖRENING

Enligt uppdrag:

Ove Drejenstam
vice ordförande

Svenska föreningen för byggnadsvård

600)

Byggnadsnämnden
Box 2554
403 17 Göteborg

1998-04-21

Sbd	Öpa	INKOM		Åtgärd
la	Sma	Stadsbyggnads-		Kännedom
C	N	kontoret		Kopia
	V	1998 -04- 2 2		
Utv	Ea	0497/94		

Åke P

Ang vägdragning i Gamla Långedrag

IFV 02/94

Gamla Långedrag i Göteborg har kvar en genuin skärgårdsmiljö med sekelgamla hus och smala gator. Kustvaktsgatan är trots sitt namn den sista levande gränden. Där finns till och med kvar en kålgård, som den såg ut för hundra år sedan.

Denna miljö hotas nu genom att en enda husägare kräver körbar väg fram till sitt hus. Detta har tillstyrkts av lantmätarna. Samtidigt har stadsbyggnadskontoret en utställning i området som poängterar vikten av att man far varsamt fram med denna unika skärgårdsmiljö. Skisser, kartor och bilder understryker texten, som manar till försiktig hantering av detta kustsamhälle med gamla anor.

Protester mot den tilltänkta vägen har framförts från de boende genom protestlistor. Även advokat är inkopplad.

Svenska föreningen för byggnadsvård stödjer de boende i deras protester och anser att man bör hörsamma stadsbyggnadskontorets maning om att vara rädd om kustsamhället och dess unika skärgårdsmiljö.

För styrelsen,

Catherine Paues von Arnold
ordförande i Svenska föreningen för byggnadsvård

Kopia till stadsbyggnadskontoret.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	TELEFAX	POSTGIRO	BANKGIRO	ORG.NR
Box 6442	Sabbatsbergsvägen 20	08-30 37 85	08-30 87 99	80 76-2	5318-3786	802007-2008
113 82 Stockholm	Katarinahuset	08-30 67 85				

GÖTEBORGS STADSMUSEUM

lin 0497/94 2(10)
Juli 13/

Sbd	Öpa	INKOM		Åtgärd
la	Sma	Stadsbyggnads-		Kännedom
C	N	kontoret		Kopia
	V	1998 -01- 13		
Utv	Ea	0497/94		

Att.
Åke Persson
Distrikt Väst
Stadsbyggnadskontoret

Göteborg 7 jan. 1998

Göteborgs Stadsmuseum
Norra Hamngatan 12
S-411 14 Göteborg
Sweden

tel 031 61 27 45
fax 031 774 03 58

Fastighetsplan för del av kv Blåkragen i stadsdelen Älvsborg

Med anledning av diskuterade förändringar av vägen Kustvaktsgatan vill museet framhålla följande.

Kustvaktsgatan ligger i Gamla Långedrag som är upptaget i bevaringsprogrammet från 1987. Området omfattar en värdefull miljö som har spår av både fiskeläge och badort. Kustvaktsgatan som är en gammal gränd utgör en viktig del i miljön.

Gatan är ca två meter bred, delvis asfalterad och stigande svängd i östlig riktning. Halvvägs upp finns ett par kvadratmeter fritt hörn med en brunn i gjutjärn.

Enligt det arbetsmaterial som hittills presenterats innebär de planerade förändringarna att det första smala partiet, från Solhöjdsgränd och ungefär 5 meter upp, breddas genom att flytta hörnet till en befintlig mur ungefär en halv meter i norr. I det nämnda mittersta partiet asfalteras ytterligare för att bredda körytan till 2,5m. Ett staket flyttas ½ -1m i slutet av körvägen för att förbättra tillgängligheten för fastigheten högst upp.

Från en strikt kulturhistorisk synpunkt är den föreslagna förändringen av den smala och slingrande gränden olämplig. Den aktuella kulturhistoriska miljön är tätt exploaterad och mycket känslig. Nämligen, varken muren längst ner eller staketet högst upp kan flyttas mer än 20-30 cm utan att det ändrar karaktären på hela gatan. En mindre förändring kan accepteras på det övre partiet där ändringar redan har skett, medan det nedre bör lämnas intakt. Om muren i denna del ändå flyttas och får en ny vinkel är det önskvärt att den återställs med samma stenar och liknande murningsteknik. Vid alla övriga eventuella åtgärder förespråkas varsamhet och återanvändning av befintliga material.

Med vänliga hälsningar

Sanja Peter

bebyggelseantikvarie

[illegible]

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

SALTHOLMEN - LÅNGEDRAG

MEDBORGARKRAFTEN I ÄLVSBORG 2000-05-10

RAPPORT 1:C

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

FRISTÅENDE UPPSATSER

INLEDNING

Bilagan i essäform innehåller diverse kompletterande inlagor som har betydelse för förståelsen av vårt sätt att arbeta. Den innehåller såväl en del av de förväntningar och intentioner vi har för framtiden. Såväl övergripande idéfrågor, tankar kring närmiljön och kontroversiella resonemang redovisas. Delen kan ses som ett utdrag ur vårt bakgrundsmaterial.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Medborgarkraften i Älvsborg	kapitel 1.
Trafikenkät i Älvsborg	kapitel 2.
Den framtida färjetrafiken i Göteborg	kapitel 3.
Kultur- och naturvårdsprogram	kapitel 4.
Rapport från arbetsgruppen "Ny restaurang i Långedrag"	kapitel 5.
Synpunkter från boende	kapitel 6.
Brev	kapitel 7.
Problemets kärna	kapitel 8.
Motiveringar idéer och förslag	kapitel 9.
Utredningar , enkäter och informationskällor	kapitel 10.

MEDBORGARKRAFTEN

Arne Person

Rodergatan 7 426 76 V Frölunda tel 291893
e-mail: arne.person@hem.uffors.se

Göteborg 1999 12 11

Till
Berndt Lindholm
Justitiedepartementet
Stockholm
e-mail: berndt.lindholm@justice.ministry.se

1(3)

Angående Iperbole, och ett förslag till svenskt sub-projekt.

Detta brev har föregåtts av ett i princip likalydande till Dr. Olov Östberg, Statskontoret. Han rekommenderade denna kontakt med dig då du tydligen är mycket aktiv för att få till stånd IT-demokratiprojekt. Jag har läst Chapter 14 Public Dialogue and citizens' Bureaux in Sweden som du författat.

Projektet som nu pågår inom Göteborgs västra Stadsdelar och som berör många fler än de ca 20 000 boende och verksamma inom området, bör vara av intresse för statskontoret och Iperbole när det nu står inför utvecklingen att anpassas till dagens och morgondagens informationsteknik och demokratiska system.

Inledning

Via Internet har jag tagit del av delar av det material som redovisas om Iperbole och Statskontoret i Sverige. Materialet är mycket intressant och betydelsefullt, inte minst för den pågående översiktliga planeringen inom landets kommuner och regioner. I Göteborg t ex eftersträvas en förtätad bostadsbebyggelse i nu attraktiva lägen utan att erforderliga konsekvensanalyser utförs för t ex decimerad markyta för rekreation och morgondagens bostadskomplement eller för den försvårade demokratiseringsprocess som uppstår när åtgärder inte vinner gehör hos allmänheten. Jag är övertygad om att Iperboles demokratimål om ökad delaktighet för alla kategorier av människor i uppbyggnaden av framtidens samhälle kommer att uppskattas mycket och skapa förutsättningar för alla stadsdelar att förverkliga sina mål och skapa mångfald. Det är därför angeläget att Iperboles mål kommer allmänheten och samhällsplanerarna till del innan det är för sent.

Bakgrund

Som arkitekt medverkade jag i ett forskningsprojekt under året 1993, rörande förnyelsen i de storskaliga bostadsområdena i Göteborg. En mängd olika metoder för att få medborgarna delaktiga hade tillämpats med nedslående slutresultat. En övertro på fysiska förändringar för lösning av sociala problem var påtaglig. Vid denna tidpunkt var enkelriktad dialogplanering förhärskande och gehör för dubbelriktad saknades.

2(3)

I samband med en färgsättningstävling inför VM95 kom jag via Göteborg Energi i kontakt med IFMA- nätverket. Mitt intresse för människan som kärnfunktion sågs som mycket intressant. Tre färgsättningar kom till utförande i Göteborg symboliserande den syn på demokratin som växte fram inom mig under forskningsåret. Göteborgs Energi:s byggnad målades om inför VM symboliserande mångfalden i harmoni. De övriga utgörs av en gavel i Olskroken och vattentornet i Biskopsgården. Sedan dess har Göteborgs kommun arbetat vidare med sin översiktsplan ÖP99. Samrådsredogörelsen klargör, att remissinstanserna i princip är överens om att nu gällande översiktsplan saknar ett socialt perspektiv. Bär- och konkurrenskraft räcker inte som drivkrafter. En tredje kraft i balans med dessa erfordras. **Medborgarkraft.**

Medborgarkraften

I projektet tillämpas medborgarkraften med framgång. Symboliskt ser jag framtidens medborgarkraft (Se loggon) som en kärnverksamhet, bestående av fyra delar, hjärnans halvor och demokratins motpoler, i en dubbelriktad samverkan, omgiven av de nödvändiga hjälpmedel, som erfordras för måluppfyllelse.

Begäran

Ytterligare information om Iperbole, Statskontoret och Sveriges medverkan i nätet. Dessutom önskar jag råd om hur vi skall gå vidare och namn på kontaktpersoner, som kan bidra till att detta pilotprojekt kan genomföras som förslagsvis ett sub-projekt inom Iperbole.

Ytterligare information om projektet:

Telefon: 031/291893 eller 0702 287353

E-mail: arne.person@hem.utfors.se

Med vänliga hälsningar

Arne Person

Ps Ytterligare lite om projektet: Upprinnelsen till det är ett ca 30år gammalt problem, som alla går bet på att lösa. Färjetrafiken till Göteborgs södra skärgård. Trafiken till Saltholmen och det allt större behovet av parkeringsplatser där har lett till starka spänningar mellan ett flertal intressenter. Kommunen startade för två år sedan arbetet med detaljerad översiktsplan för Långedrag – Saltholmen. Stadsbyggnadskontoret tog initiativet, att till sin hjälp starta upp ett antal referensgrupper för att i Agenda 21- anda låta de svagare grupperna i samhället delta. Själv, som medlem i Älvsborgs Egnahemsförening, kom jag med i referensgruppen för stadsdelens föreningar. Ingen av dessa är längre aktiva. Föreningsgruppen ombildade vi till, Medborgarkraften Föreningar i Älvsborg, för att kunna arbeta fritt och därmed förhoppningsvis hitta vägar till en lösning. Referensgruppen växte snart från 10 personer till en styrgrupp om ca 30 personer,

3(3)

som till sin hjälp har 3 arbetsgrupper och 8 samrådsgrupper. Alla som har synpunkter välkomnar vi. Samtliga hushåll inom området har möjligheter att delta. Nu är vi mitt uppe i en diskussions- och informationsdrive riktad till södra skärgården. En trafikenkät som gått ut till 2 240 hushåll utmed huvudleden genom stadsdelen Älvsborg är under utvärdering. Göteborgs Universitet och Älvsborgs Egnahemsförening har utfört ett flertal utredningar. Medborgarkraften har genom ett antal skrivelser, utredningar och bilder upprätthållit en kontinuerlig kontakt med såväl Göteborgs, Regionens som S skärgårdens politiker och tjänstemän. Vi vet att SBK och Byggnadsnämnden ser mycket positivt till vår verksamhet, som sker helt ideellt.

SBK har nyligen presenterat två programförslag till detaljplaner inom Älvsborg och ser gärna att medborgarna ställer upp på samma sätt för dessa. Egnahemsföreningen engagerar sig nu mycket i klotterproblemet tillika den ökade brottsligheten i stadsdelen. Den har också goda kontakter med "Hem och skola". Som alltid när gemene man ges möjligheter att lämna synpunkter uppmärksammas en hel del detaljproblem. Planeringsarbetet kommer sannolikt därför att utmynna i ett antal grannsamverkanföreningar samt en överordnad, som tar sig an de övergripande frågorna. Alla förefaller mycket positiva till att själva få medverka i planeringen av stadsdelen. De flesta som deltar är medelålders eller äldre. Flertalet har inte tillgång till dator. All brevväxling sker därför traditionellt. Allteftersom projektet fortskrider växer kravet på information samtidigt som förväntningarna på resultat växer. Det blir allt svårare att på ideell basis hålla ihop allt. Ungdomen, dvs de som kommer att leva i det samhälle vi nu planerar har vi tyvärr dålig kontakt med.

För att projektet eller projekten inte skall sluta som ett traditionellt gräsrotsprojekt med stor besvikelse hos de flesta, anser jag att det är hög tid att utnyttja IT-tekniken samt få till stånd ett samarbete med den unga generationen och de folkvalda politikerna på såväl kommunal, regional som statlig nivå.

Utmed Älvsborgs kust kommer mycket att hända framöver. En gång- och cykelbana planeras utmed kusten från centrum. Ett antal knutpunkter av varierande sort kan utvecklas utmed denna. Friskvård och skärgårdstrafik på Saltholmen. Småbåtsverksamhet på Ängholmen och Vässingsö, ny restaurang på Långedragssudden (arkitekttävling nyligen avgjord). Oscar II:s fort inom KA4-området öppnas inom kort som museum. Nya varvet med allehanda verksamheter, rekreation, friluftsbad, restaurang, gym och äldreboende m m samt vid Röda Sten nytt kulturcentrum (Göteborgs Louiseiana). **Detta föder idéer om IT-kiosker i knutpunkterna.** Den lokala färjetrafiken i hamnen kan utvecklas liksom bilpooler.

Medborgarna, inte bara Älvsborgsborna, vill inte att alla dessa oaser skall ersättas av tät bostadsbebyggelse, vilket kan komma att ske om pengarna får styra.

För att inte Göteborg skall hamna i skuggan av Stockholm och Malmö behöver vi något positivt projekt att delta i och tro på. Om vi lyckas här är det troligt att konceptet kommer att användas även i de storskaliga stadsdelarna.

Efter helgerna, vid vårt nästa styrgruppsmöte, kommer vi bl a att diskutera hur vi skall gå vidare med planarbetet. Jag kommer då att redovisa mina kontakter med Iperbole och Statskontoret.

Ds.

Till Byggnadsnämndens ledamöter

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

För Din information

Medborgarkraften i Älvsborg har nu överlämnat vår Rapport 1 till Stadsbyggnadskontoret för vidare befordran till Byggnadsnämnden.

Medborgarkraften i Älvsborg har under två års tid arbetat med den detaljerade översiktsplanen för Saltholmen - Långedrag. Ett mycket stort antal personer grupperade i arbetsgrupper, sektioner och samrådsgrupper har deltagit i arbetet. Bara inom planområdet uppskattas deltagarna vara fler än 200st.

Vi arbetar för långsiktigt hållbara lösningar och för samsyn i ett antal frågeställningar. Vi söker möjliga utvecklingsvägar och försöker att synliggöra dessa. Vi ger nu ansvariga politiker möjligheter att agera. Vi vet att problemen inte omgående kan lösas utan stegvis i form av en process. Vi förväntar oss att Byggnadsnämnden tar del av rapporten och behandlar den på ett sätt så att vi kan få ett klart besked om politikernas ställningstagande, dvs ett kvitto på vårt arbete och klarhet i hur vi i samverkan skall gå vidare i nästa steg för att en praktisk lösning av de akuta problemen skall kunna genomföras inom rimlig tid. Vi vädjar om att kommunen genom att påbörja erforderliga åtgärder visar sin vilja att arbeta för invånarnas intresse.

INNEHÅLL

Rapporten består av 3 delar, **A, B o C**, och innehåller såväl redogörelse för medborgarkraften som den detaljerade översiktsplanen.

- A** Sammanfattning samt synpunkter som är viktiga att få med i planarbetet.
- B** Förtydliganden och kompletteringar samt tolkningar av medborgarnas synpunkter.
- C** Fristående uppsatser. Exempel på bakgrundsmaterial som har betydelse för planarbetet.

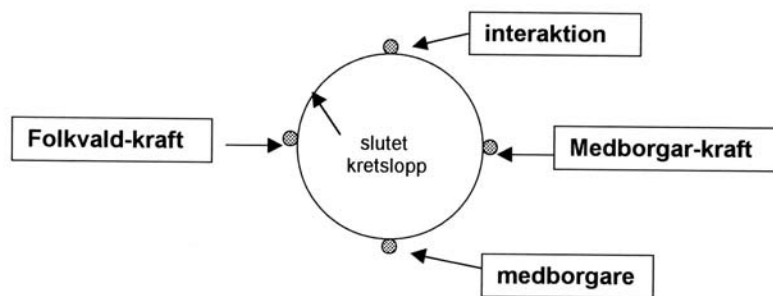
MEDVERKANDE

Förutom medborgarkraftens styrgrupp, arbetsgrupper och sektioner. **8st samrådsgrupper:** Representerande de boende i området + enskilda. **Föreningar:** Älvsborgs Egnahemsförening, Fiskebäcks Egnahemsförening, Västerträffen, Långedrag's Kulturförening, Saltholmens tennisklubb, Vässingsös Bryggförening, Ångholmens Samfällighetsförening, Långedrag's Segelsällskap, Roddföreningen, Kanotföreningen Kallbadhusets vänner, GKSS, Saltholmens båtägareförening, Refernsgruppen Kvinnor i Älvsborg, Företagareföreningen södra skärgården, Hembygdsföreningen södra skärgården,

MEDBORGARKRAFTEN I ÄLVSORG

1998 bildade SBK referensgruppen, föreningar i Älvsborg.
Denna ombildades 1999 till en medborgarkraftsgrupp.

För att förstå vårt resonemang är det viktigt att känna till vad vi menar med medborgarkraft.
Definition: Medborgarkraften ser vi som en strukturerad kraft, som utgår från gräsrotterna.
Den skall återspegla det gräsrotterna känner, dvs en underifrån kommande kraft.
Den kompletterar den representativa. Kommunikationen mellan dessa krafter sker interaktivt dvs genom ömsesidig påverkan. Vi kallar arbetssättet för interaktiv planering.
Den får inte förväxlas med gräsrots- eller dialogplanering.

Organisation: För närvarande en styrgrupp bestående av ca 30 personer, länkad till 3st arbetsgrupper representerande Älvsborg, Fiskebäck och södra skärgården. Dessutom 8st samrådsgrupper. För bevakning av specialfrågor bildas sektioner. För närvarande är 2 st aktiva. En för den nya restaurangen och en för skärgårdstrafiken. Inom enbart planområdet har fler än 200 personer medverkat i arbetet.

Syfte:	Vara ett komplement till myndigheterna.
Mål:	Medverka till att långsiktigt hållbara lösningar hittas.
Arbetsätt:	Interaktiv planering i processform.
Uppgiftens begränsning:	Den detaljerade översiktsplaneringen för området.
Samråds-krets:	Från globala till enskilda intressen.

Ur vårt bidrag till DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

Steg 1: Framtagning av bakgrundsmaterial, egna utredningar och enkäter.

Uppbyggnad av organisationen samt interaktioner.

Steg 2: Interaktion med myndigheter och skärgården med början i och med denna rapport.

Ur sammanfattningen

Allmänt: Södra älvstranden från Röda Sten till Fiskebäck är Göteborgs sista öppna och relativt oexploaterade sammanhängande naturområde mot öppet vatten. De naturresurser som återstår måste värnas... För att både utveckla och bevara Långedrag- Saltholmens unika karaktär krävs varsamhet och djup omtanke om dess förtjänster.

Färjetrafiken: Vi inser att en färjetrafikutredning i samverkan med södra skärgården och boende utmed Älvsborgskusten är nödvändig att utföra snarast.

Godstrafiken: Vi söker en långsiktigt hållbar lösning av godstrafiken, vilket är ett villkor för att Fiskebäck vill hjälpa till att lösa Saltholmsproblemen. Hjälpen får inte ske till priset att problemen överförs till Fiskebäck. Det är aktuellt nu att godstrafiken skall överföras till Fiskebäck. Detta kan bli accepterat, för en kortsiktig lösning såvida den inte stör fiskeindustrin. Ett villkor är dock att den långsiktigt hållbara lösningen söks i samverkan med skärgården.

Ny restaurang: Samtidigt med uppförandet finns behov att rusta upp omgivningarna kring restaurangen samt att konsekvensbeskrivning av dess påverkan på området utförs.

Rekreation och friluftsliv: Stor oro uttrycks redan idag över trafiksituationen och barnens säkerhet i trafiken samt över en framtida exploatering av de få fria ytor som finns kvar med möjlighet till lek och friluftsliv. Exempel på en sådan naturyta är Inre Hinsholmskilen, som är lämpad för rekreations- och friluftsliv i olika former. En skiss till detaljplan för detta område måste utarbetas med beaktande av de kringboendes behov.

Gamla hamnen: Området är i behov av en bevarandeplan.

Skärgårdssektionen: Vi bygger nu upp en sektion för skärgårdssamarbetet där samtliga öar representeras och SDN ingår med kontaktperson.

SLUTSATSER: Åtgärder på kort resp lång sikt. För SBK att redovisa vid samrådet!

Ur: **På kort sikt dvs inom 5år.**

3. En handlingsplan för utvecklingen på Saltholmen upprättas omgående.
5. Detaljplaneskiss för Inre Hinsholmskilen utarbetas med beaktande av de kringboendes behov.
7. Ett program för ett kommunalt trafikprojekt för de västra stadsdelarna tillsammans med medborgarna för att finna vägar för ett mindre bilberoende.
8. Påbörja utredning om skärgårdsfastighetsägarnas rätt till anvisad p-plats på fastlandet.
9. En utredning i samverkan med södra skärgården och boende utmed Älvsborgskusten sker med provturer utmed kusten för klarläggande av möjligheterna till ökad färjetrafik.

Styrgruppens ordförande har ordet

Arbetsgruppernas rapporter innehåller ett omfattande material. Ett mycket stort antal medborgare har varit delaktiga och fått möjligheter att påverka, vilket inger förhoppningar för fortsättningen. Vi inser att vårt material inte är tillräckligt för att ligga till grund för en detaljerad översiktsplan, vilket inte heller varit våra intentioner. Vi förväntar oss däremot att kommande samrådshandling kommer att innehålla begärda konsekvensbeskrivningar för såväl det korta som långa perspektivet.

MEDBORGARKRAFTEN I ÄLVSBORG Styrgruppen i maj 2000
Dick Berghede tel 292030 Sune Aronsson tel 291789 Ingvar Carmander tel 690892 och Arne Person tel 291893

Ordf Styrgruppen Dick Berghede

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

SALTHOLMEN - LÅNGEDRAG

MEDBORGARKRAFTEN I ÄLVSBORG 2000-05-10

RAPPORT 1:C

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

FRISTÅENDE UPPSATSER

INLEDNING

Bilagan i essäform innehåller diverse kompletterande inlagor som har betydelse för förståelsen av vårt sätt att arbeta. Den innehåller såväl en del av de förväntningar och intentioner vi har för framtiden. Såväl övergripande idéfrågor, tankar kring närmiljön och kontroversiella resonemang redovisas. Delen kan ses som ett utdrag ur vårt bakgrundsmaterial.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

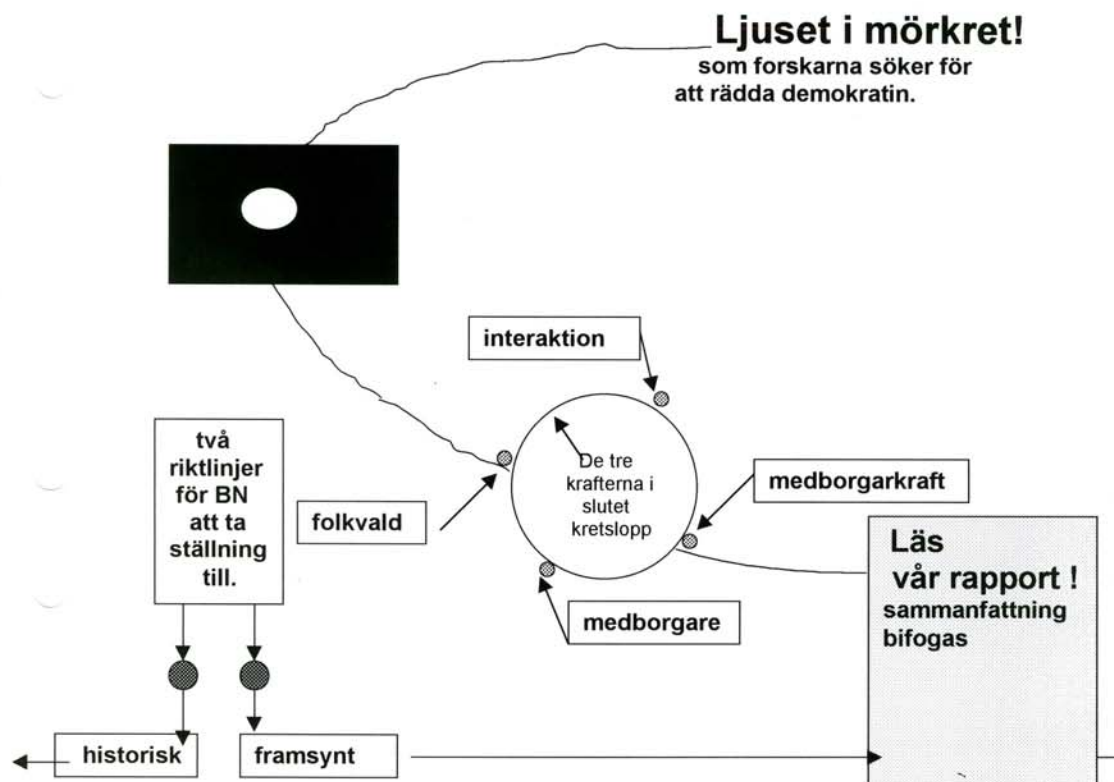
Medborgarkraften i Älvsborg	kapitel 1.
Trafikenkät i Älvsborg	kapitel 2.
Den framtida färjetrafiken i Göteborg	kapitel 3.
Kultur- och naturvårdsprogram	kapitel 4.
Rapport från arbetsgruppen "Ny restaurang i Långedrag"	kapitel 5.
Synpunkter från boende	kapitel 6.
Brev	kapitel 7.
Problemets kärna	kapitel 8.
Motiveringar idéer och förslag	kapitel 9.
Utredningar , enkäter och informationskällor	kapitel 10.

C. Kapitel 8

Problemets kärna

av Arne Person

Medborgarkraft – bärkraft – konkurrenskraft

Från referensgrupp till medborgarkraft

Två års ideellt arbete för att försöka lösa problem för andra.

Hur kan detta vara möjligt? Det måste ligga något djupare bakom.

Jag skall inte belasta denna uppsats med att gå till grunden, men en liten förklaring erfordras. Under senare år talas det alltmer om delaktighet och möjligheten att påverka.

Mycket av det ansvar det allmänna hade tidigare har förts över på den enskilde medborgaren. Vid förändring eller nyproduktion av bostäder t ex får byggherren ansvara för en betydligt större del än tidigare. På samma sätt är tanken med den fysiska planeringen enligt den nya ÖP, att ansvaret för vissa lokala delar mycket väl kan överlämnas till den lokala befolkningen att lösa och gestalta. Det är dessa lokala delar som kallas "det lilla Göteborg" medan andra frågor som berör hela kommunen ingår i "det stora Göteborg". För de stora övergripande frågorna ansvarar de folkvalda för.

Men...men...men....

Det är här medborgarkraften kommer in i bilden. Hur bör den fungera? Enligt översiktsplanens intentioner?

Vid enklare lokala planfrågor kan nog referensgrupper och enskildas synpunkter räcka för att tillfredsställa den lokala medborgarkraftens behov av att påverka.

Vid mer komplexa planfrågor som finns inom vårt område Saltholmen – Långedrag räcker inte referensgrupper. Varför?

Nu kommer vi till ett men....

Vad är det som säger att de övergripande frågorna som gäller Göteborg skall beslutas av Göteborgs folkvalda. Finns det inte övergripande frågor som en högre myndighet t ex regionen, nationen, EU eller FN, bör ansvara för?

Ett annat men....

Kan det finnas frågor av t ex global dignitet som är av större betydelse för det lilla Göteborg än för det stora Göteborg?

Ett tredje men....

Det låter så enkelt. Den enskilde medborgaren lämnar sina synpunkter till stadsdelsnämnden som vidarebefordrar dem i bearbetad form till Göteborgs kommun som beslutar. Kan det vara så enkelt?

Ytterligare men... dyker upp.

Hur löser man frågor som är av lokal karaktär men berör flera stadsdelar?

Det starkt revirindelade samhällssystem vi har underlättar inte kontakter över gränserna.

Nu åter till Saltholmen- Långedrag planeringen.

Stadsbyggnadskontoret bildade bl a en referensgrupp, Föreningar i Älvsborg för att vara kommunen behjälplig. Den bildades från ett ovanifrån perspektiv att vara en lydig hjälpredda. En kraftlös medborgarkraft som fogligt anpassar sig.

En sådan samhällsutveckling är förhoppningsvis passé. Människans ökade kunskap och ökade möjligheter att kommunicera med varandra är en tillgång som inte får kvävas. Om denna tillgång kommer att leda till ett bättre eller sämre samhälle vet vi inte i dag.

Referensgruppen , Föreningar i Älvsborg kände av dessa kvävningsskänslor och reagerade. Vi gick över gränserna och kunde inte längre agera som en referensgrupp.

Vi valde namnet Medborgarkraften i Älvsborg. Denna kraft är inte att jämföras med den i ÖP angivna utan en med betydligt vidare vyer. Från den enskilda människans tankar till de globala riktlinjerna. En kraft som verkar i Ingenmansland, som binder ihop revir och öppnar dörrar till framtiden. En kraft som söker de långsiktigt hållbara lösningarna. En kraft som kompletterar det etablerade för att kunna lösa framtidens frågor och bevarandet av de demokratiska värderingarna. En direktdemokratisk kraft i ömsesidig samverkan med den representativa demokratin. En kraft som verkar för morgondagens interaktiva demokrati. En kraft som försöker ligga före i tiden.

Under den första tiden som referensgrupp arbetade vi fram ett antal färjetrafiksbilder för att visa hur framtiden skulle kunna gestaltas. En av färjetrafikbilderna, benämnd infarkten, som fick representera den förmodade utvecklingen om vi skulle misslyckas. Flera bilder t ex Vi och Vi, Strålar från Färjenäs och Entreprenörerna däremot ligger före i tiden. Dessa representerar framåtanda , vitalitet osv.

De regelverk referensgruppen belastades med kändes nog av flertalet som en snara som drogs åt allt hårdare för att ända i en infarkt. Medborgarkraften däremot vidgade vyerna och fick fantasin att flöda. Inget var omöjligt.

Planeringsunderlaget från SBK var inte märkvärdigt, men mellan raderna kunde man ana vad som skulle komma. Konceptet till samrådshandlingen blottade planerarens tankar. Sådant som i vanliga fall aldrig lämnar kontoret. Konceptet mottogs mycket positivt av medborgarkraften. Äntligen ett ljus i mörkret. Medborgarkraften underifrån- konceptet ovanifrån i harmoni med varandra. Ett värdefullt steg i rätt riktning. Men kommer politikerna att vilja förstå?

ÖVERGRIPANDE

Inledning

Det är viktigt att man i den fysiska planeringen beaktar perspektiv som de sociala, ekologiska, ekonomiska perspektiven. Medborgarkraft - bärkraft - konkurrenskraft. Medborgarkraften i Älvsborg har försökt att få med dessa perspektiv i planeringen. Några aspekter redovisas nedan.

Det lilla och det stora. Planområdet -Världen

Vi lever i en polariserad värld:

Helheten -- detaljen. Utveckling mot okända mål -- bevarandet av det kända, farhågor --förväntningar, transnationella krafter -- direktkraft, globala kapitalflöden--lokala valutor, globala nätverk--lokala föreningar, den politiska eliten -- den enskilde medborgaren etc. Ett ömsesidigt samspel måste skapas. En interaktiv samverkan. Det är problemets kärna. De nationella demokratierna saknar erforderlig kraft och vilja att länka samman.

Vi inser betydelsen av att se ett planområde som Saltholmen - Långedrag som det lilla i ett större sammanhang. Det lilla Göteborg och det stora Göteborg. Men räcker det? Måste man inte gå ett par, tre steg till? Det lilla, det stora, det nationella, det ännu större och det globala. Stadsdelen, staden, nationen, gemensamma marknaden och världen. Informationstekniken har gjort det möjligt att agera obehindrat mellan storheterna.

Är demokratin i fara? Demokratiutredningens interaktiva demokrati är kanske en lösning men initiativet, måste komma underifrån. Som det är idag fungerar direktdemokrati för den lilla gemenskapen, representativ för nationen men för större enheter saknas former. Det blir en liten elit som styr. Kan medborgarkraften fungera som ett komplement till den representativa demokratin och rädda nationalstaterna från elitism?

Svaret: För att problemet skall kunna lösas måste vi veta om vi vill att en liten politisk elit skall bestämma i dessa frågor eller om det skall ske i demokratisk ordning. Vi bör också utföra konsekvensanalyser för respektive utgång.

En utförligare analys av medborgarkraften kan vara på sin plats.

MEDBORGARKRAFTSBEGREPPET

Kommunens medborgarkraftsbegrepp -- den representativa medborgarkraften.

ÖP99 inkl de lokala programmen har infört medborgarkraftsbegreppet. SDN Älvsborg definierar relativt noggrant begreppet medborgarkraft. Är det inte en förtäckt dialogplanering eller den representativa demokratis eftergift för att försöka blidka folket? Vad händer med en inlaga till SDN som strider mot regelverket ?

Medborgarens medborgarkraftsbegrepp -- den direkta medborgarkraften.

En kraft sprungen direkt ur medborgarna ofta i opposition till den representativa. En gräsrotsdemokrati. Fungerar den annat än för mindre gemenskaper?

Stadsvetarnas medborgarkraftsbegrepp -- ?

Forskarna har olika åsikter om vart utvecklingen kommer att leda. De flesta är pessimister. Nätverkssamhället är alldeles för komplicerat för att förstås av allmänheten. Det blir eliten som tar över. Nyligen skrev stadsvetaren Gunnar Falkemark, Göteborgs Universitet.

" Om den direkta demokratin var en styrelse för en mycket liten politisk gemenskap blev den representativa demokratin en styrelse för nationalstaten. Nationalstaten är på väg att bli passé. Transnationella krafter underminerar alltmer den nationella autonomin, och därmed demokratin. Och någon bra idé om demokrati för en övernationell nivå finns helt enkelt inte. Demokratin lever och dör med nationalstaten". Han fortsätter " Den folkliga passiviteten har tilltagit. Avståndet mellan den politiska eliten och medborgarna har vuxit. Filosofen Platons stora anti-demokratiska slagnummer om att överföra all politisk makt till en intellektuell elit har tydligen inte förlorat sin dragningskraft." Han ställer frågan "Finns det då inget ljus i mörkret? Jo demokratiutredningen. Förverkligas förslag som dessa skulle nog demokratis kvaliteten öka. Problemet är dock att det knappast finns något stöd från det politiska etablissemangets sida för förslag som dessa. Vi kan inte förvänta oss att initiativ till ett stärkande av demokratin kommer uppifrån."

Medborgarkraften i Älvsborgs medborgarkraftsbegrepp -- den interaktiva medborgarkraften.

För att medborgarkraften skall bli långsiktigt hållbar ser vi en strukturerad medborgarkraft i interaktiv samverkan med nuvarande system som en möjlig lösning för framgångsrik interaktion med de transnationella krafterna. Jfr, den levande organismen, som växer från det lilla till det stora. Att utvecklas i motsatt riktning syns orimligt.

Slutsats

Medborgarkraften i Älvsborg i interaktion med myndigheterna förefaller att i mycket överensstämma med det "ljus i mörkret" Gunnar Falkemark söker.

Förhoppning

Att de styrande tar till sig rapportens budskap och ser "ljuset i mörkret".

LOKALT**Problemets kärna för Saltholmen - Långedrag**

Vi får inte göra misstaget att tro att det enbart är de fysiska förändringarna som löser problemen. Våra konsekvensutredningar stärker denna uppfattning. Trafiksituationen inom planområdet kommer att bli ohållbar, men betyder därför inte att det är kärnproblemet.

DET FYSISKA PERSPEKTIVET**Södra Skärgården**

Situationen i dag att döma efter intervjuerna:

1. Skärgården behöver fler verksamheter för att minska pendlandet och kunna fungera som en självförsörjande levande skärgård. Okontrollerad utflyttning är ej önskvärd.
2. Ett tillräckligt antal p-platser på Saltholmen eller på ett annat ställe på fastlandet skulle innebära en invasion av pendlare. (Jfr Resultatet av Aspholmsexploateringen)
3. Ett otillräckligt antal p-platser på Saltholmen innebär att utflyttningen kan hållas i schack.
4. Fördelningen av p-platserna på Saltholmen är kontroversiell.

Älvsborg

Stadsdelen är mycket biltät. En majoritet av dem som bor inom 200 meter från huvudtrafikleden genom stadsdelen känner sig störda av trafiken.

Vid analys av trafikflödena visar sig biltrafiken till färjan vara relativt liten i jämförelse med den totala nära Gnistängsmotet. Det är främst mellan Långedrag och Saltholmen som den blir mycket dominant och förödande för de där boende på gatans utformning. Denna insikt är grunden till vårt ställningstagande till hur det fortsatta arbetet bör ske.

Lösning

Prioritera utflyttning av företag och ej bilberoende medborgare till skärgården. Erforderliga p-platser fördelas rättvist inom anvisade områden.

[illegible]

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

SALTHOLMEN - LÅNGEDRAG

MEDBORGARKRAFTEN I ÄLVSBORG 2000-05-10

RAPPORT 1:C

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

FRISTÅENDE UPPSATSER

INLEDNING

Bilagan i essäform innehåller diverse kompletterande inlagor som har betydelse för förståelsen av vårt sätt att arbeta. Den innehåller såväl en del av de förväntningar och intentioner vi har för framtiden. Såväl övergripande idéfrågor, tankar kring närmiljön och kontroversiella resonemang redovisas. Delen kan ses som ett utdrag ur vårt bakgrundsmaterial.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Medborgarkraften i Älvsborg	kapitel 1.
Trafikenkät i Älvsborg	kapitel 2.
Den framtida färjetrafiken i Göteborg	kapitel 3.
Kultur- och naturvårdsprogram	kapitel 4.
Rapport från arbetsgruppen "Ny restaurang i Långedrag"	kapitel 5.
Synpunkter från boende	kapitel 6.
Brev	kapitel 7.
Problemets kärna	kapitel 8.
Motiveringar idéer och förslag	kapitel 9.
Utredningar , enkäter och informationskällor	kapitel 10.

Sammanfattning

Fler p-platser innebär ökad utflyttning till skärgården och ökat antal pendlare. Beroendet av storstaden ökar, vilket motverkar målet "En levande skärgård." Flyttning av persontrafiken från Saltholmen innebär kvarstående trafikproblem utmed hela Torgny Segerstedtsgatan. Ingen av dessa åtgärder kan isolerat lösa trafikproblemen.

Slutsats: Planområdet är en del av en helhet, som inte kan ses isolerad.

Lösning: Planeringsprocessen i framtiden måste vara mer flexibel än idag.

Medborgarkraftsgrupper i en interaktiv demokrati där kreativt tänkande kompletterar systemets rutiner och revir kan ge eftersökt kraft för en bestående demokrati.

DET SOCIALA PERSPEKTIVET**Castells, Falkemark och Person**

Vid analysen av förnyelsen av bland annat storskaliga bostadsområden fann man att orsaken till misslyckanden i allmänhet bottnade i avsaknad av ett socialt perspektiv. En mängd olika planeringsmetoder prövades för att råda bot mot misslyckandena. Dialogplanering för att nämna några ansågs vara lösningen. Men dess ovanifrån perspektiv passar inte in i dagens globala nätverkssamhälle. Med hjälp av internet kan det mesta kringgås.

Forskare som Manuel Castells har påvisat att över hela världen ökar den organiserade brottsligheten. Gunnar Falkemark menar att "frisläppandet av kapitalströmmarna har inneburit en kraftig inskränkning av den nationella demokratin. Det politiska område som man kan fatta beslut om har krympt. De internationella investerarna har tillskansat sig ett slags vetomakt över frågor som berör deras (kortsiktiga) avkastningskrav."

Castells menar att nätverkssamhället är så oerhört komplicerat att ingen människa kan begripa eller kontrollera det. Spelregler saknas. Det obekväma eller det opassande ratas och nätverket tar nya vägar. Bland forskarna tycks det finnas en viss uppgivenhet.

Forskarna tycks vara överens om att demokratin är i fara. Vad kan göras?

Empirisk forskning-medborgarkraften

Manuel Castells forskning är empirisk dvs grundad på erfarenhet. Så forskar de flesta. Den experimentella- och tillämpade forskningen samt visionära betraktelsesättet förefaller inte vara riktig rumsrent. Forskarna ger därför sällan förslag på lösningar. Det får andra göra. Där har medborgarkraften sin stora styrka genom det inifrån individen flödande kraften, det spontana och äkta.

Medborgarkraften i Älvsborg

Medborgarkraften i Älvsborg kan sägas vara en sammanslutning, vars inställningar grundar sig på det jordnära och fundamentala där man inte ser till de kortsiktiga målen. Den tycks vara i samklang med demokratiutredningens interaktiva demokrati.

Kan den vara embryot till något som kan fungera oberoende av de globala systemen och bli en motkraft till elitismen som Gunnar Falkemark varnar för? Kan den föreslå mark för ändamål som gagnar t ex klotterprojektet i Älvsborg och Majorna och fördjupa det sociala perspektivet?

Ung kraft

Älvsborgs Egnahemsförening har tagit initiativet till att samla alla tänkbara sammanslutningar kring frågan om klotter och vandalism. Går det att finna vägar att revertera denna negativa medborgarkraft och få den att istället verka för en önskvärd samhällsutveckling?

Detta lovvärda försök kan vara början till ett intresse för att söka de grundläggande orsakerna till den ökande globala negativa medborgarkraften?

Kris

Kriminellas revansch i samhället. Kan denna och liknande sammanslutningar framöver bli medborgarkrafter som får demokratin att leva vidare?

Saltholmen - Långdragplaneringen

I vårt arbete har vi redovisat ett önskemål om samverkan mellan områdets föreningar för att finna sätt att medverka i reverteringsförsöken. Såväl på Saltholmen som inom markområdet i inre Hinsholmskilen finns förutsättningar för aktiviteter med sådant syfte.

DET EKONOMISKA PERSPEKTIVET**Medborgarkraften**

För en långsiktigt hållbar medborgarkraft håller inte den ideella grund den idag är baserad på. En möjlighet är, att liksom för byggnader, där det allmännas ansvar för den tekniska delen förts över på byggherren, att delar av den fysiska planeringen dvs de icke övergripande förs över på medborgaren. En del av kommunalskatten som avser den fysiska planeringen förs över till stadsdelarnas medborgarkraft. Stadsdelarna kan på så sätt till viss grad formas efter sina invånares önskemål och bli harmoniska enheter i helheten. Stadsdelarna ges möjlighet att skapa sin egen medborgarkraftsorganisation med en blandning av ideellt och avlönade grupper. Arbetssättet kommer att stimulera till mångfald. Medborgarkraften kan komma i balans med bärkraften och konkurrenskraften som i ÖP anges som önskvärt.

Demokratins död

Efter Falkemarks debattinlägg ställer vi oss nu frågan.

Är det största problemet för Saltholmen- Långedragets området; P-platserna på Saltholmen, trafiken på Saltholmsgatan, förvanskning av kulturella värden eller klotter, vandalism och våldshandlingar, eller är det risken för demokratins död?

Byggnadsnämndens ställningstagande

Detta är dagsläget för Medborgarkraften i Älvsborgs perspektivdiskussioner. Försättningen beror mycket på vilken inställningen Byggnadsnämnden har till idéerna och vilken väg man väljer för den alltmer tynande nationalstatsdemokratin.

Slutsats:

Problemet kärna sett ur samtliga perspektiv är: Interaktioner, dvs ömsesidig samverkan.

SLUTORD

Planeringen av "det lilla Göteborg" i framtiden.

På samma sätt som ansvaret för delar av byggnadsverk förts över på byggherrarna bör det i framtiden vara möjligt att delar av den lokala planeringen som inte berör "det stora Göteborg" förs över på medborgarna (medborgarkraften). Samordnande kvalitetsansvarig, erforderliga konsulter och sakkunniga skall krävas på samma sätt som för byggnadsverk. Då den kommunala budgeten för sådan planering härmed kan minska drastiskt finns utrymme för kommunala bidrag. Medborgarkraften som enbart ideell kraft och sakkunnig hjälp är långsiktigt inte hållbar i ett alltmer komplicerat samhälle.

C. Kapitel 9

Motiveringar, idéer och förslag

Inledning: Eftersom medborgarkraften hittills arbetat ideellt har det inte funnits möjligheter att nedteckna och bearbeta alla inkomna förslag för redovisning här. Vi anser det däremot viktigt att möjlighet ges för markanvändningsstudier för i första hand Saltholmen och Inre Hinsholmskilen innan den detaljerade översiktsplanen antas. De tre förslag som redovisas här är dels ett som innebär en utveckling av kallbadhusens verksamhet och ett som tidigare offentliggjorts om utnyttjande av inre Hinsholmskilen samt ett mera idébetonat som i dess redovisade form bör ligga fritt och väl synligt t ex på Saltholmen men som är tänkt att kunna gestaltas för att passa in i alla tänkbara miljöer.

Det första förslaget har vi erhållit av Arne Rosén.

Det andra grundar sig på uppgifter från Kjell Mott, Kallbadhusets vänner.

Det tredje är författat av Arne Person som inspirerats av de globala intentionerna om en bättre värld.

De tre förslag som redovisas är:

- ett tidigare offentliggjort förslag om utnyttjande av inre Hinsholmskilen.
av Arne Rosén.
- utveckling av kallbadhusens verksamhet inkl parken.
av Kjell Mott, Kallbadhusets vänner.
- idébetonat inspirerat av de globala intentionerna om en bättre värld genom en interaktiv demokrati.
av Arne Person

1999

Ingvar Carmander

Brandmansgatan 19

426 68 V Frölunda

Sedan vi träffades har jag pratat med några grannar här på Hinsholmsgatan och kommit fram till följande kommentarer.

Skärgårdstrafiken måste omorganiseras medförande mindre trafikintensitet till Saltholmen. Möjligen bör en rondell anläggas i korsningen Saltholmsgatan, G:a Långedragsvägen och Tandkullegatan.

Inre Hinsholmsviken bör utnyttjas till aktiviteter och kanske en mindre grupp av småhus för äldreboende. Överbliven mark kan lämpligen användas som parkmark och strövområde. Bifogar en enkel skiss utvisande ungefär hur marken kan uppdelas.

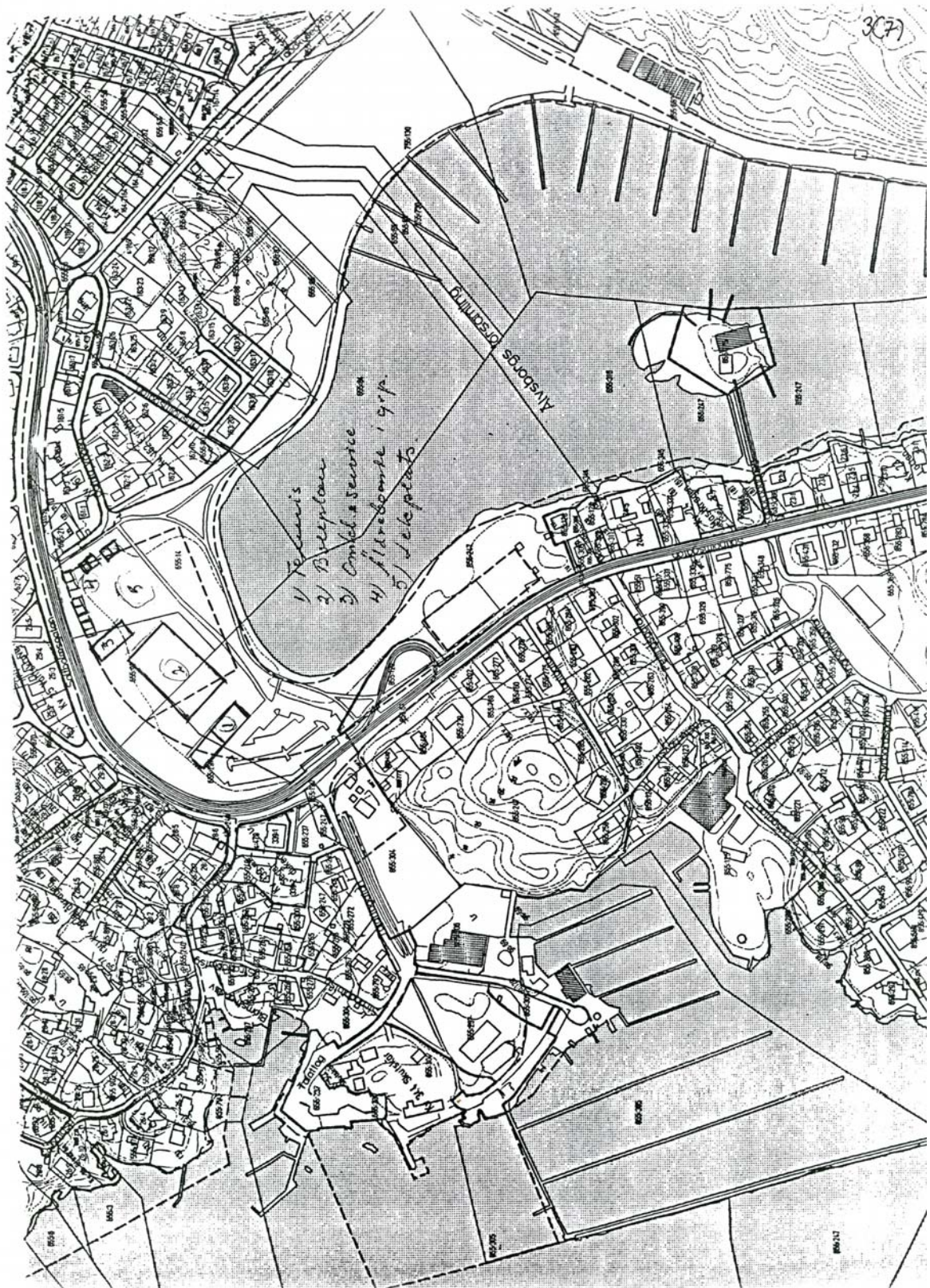
Fler promenadstråk samt några badtrappor för friluftsbadande på de yttre uddarna på Saltholmen efterlyses.

För övrigt är vi ganska nöjda här på Hinsholmen.

Med hälsningar

Bif skiss.

Arne Rosén

DEL2e se SALTSAM1c dele

[illegible]

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

SALTHOLMEN - LÅNGEDRAG

RAPPORT 1:C DEL 2e

RAPPORT 1:C

INFÖR SAMRÅDET AVSEENDE
DETALJERAD ÖVERSIKTSPLAN
FÖR SALTHOLMEN-LÅNGEDRAG

FRISTÅENDE UPPSATSER

INLEDNING

Bilagan i essäform innehåller diverse kompletterande inlagor som har betydelse för förståelsen av vårt sätt att arbeta. Den innehåller såväl en del av de förväntningar och intentioner vi har för framtiden. Såväl övergripande idéfrågor, tankar kring närmiljön och kontroversiella resonemang redovisas. Delen kan ses som ett utdrag ur vårt bakgrundsmaterial.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Medborgarkraften i Älvsborg	kapitel 1.
Trafikenkät i Älvsborg	kapitel 2.
Den framtida färjetrafiken i Göteborg	kapitel 3.
Kultur- och naturvårdsprogram	kapitel 4.
Rapport från arbetsgruppen "Ny restaurang i Långedrag"	kapitel 5.
Synpunkter från boende	kapitel 6.
Brev	kapitel 7.
Problemets kärna	kapitel 8.
Motiveringar idéer och förslag	kapitel 9.
Utredningar , enkäter och informationskällor	kapitel 10.

C. Kapitel 9

Motiveringar, idéer och förslag

Kallbadhusens utveckling på Saltholmen:

Redogörelse grundad på uppgifter från *Kjell Mott*.

Kallbadhusen och Saltholmsparken avse utvecklas till en friskvårdsanläggning med ekologiska förtecken.

Göteborg Energi, Ekofonden, "Gröna jobb" kommer genom projektet 2003 att anlägga en provanläggning på Saltholmen. Detta kommer att innebära en hel del förändringar såväl inom kallbadhusens avgränsningar som i parken som blir en ströv- och vilopark innehållande såväl friluftsbad ev utkikstorn med café, havets strand, odlingszon, boule mm . Bastun kommer att vara vinteröppen. Försök med att erhålla renare vatten kommer att utföras och begäran om att högsta hastighet för båtar skall minskas utmed anläggningen. Tankar finns även för utveckling av båtsporten. Såväl segling, rodd, kanot samt motor (elmotorer) för nästa generation planeras.

Kapitel 9

MOTIVERINGAR, IDÉER OCH FÖRSLAG

”Interakton” den interaktiva demokratins mötesplats?

En idé av Arne Person för att ge Saltholmen eller del av inre Hinsholmskilen ett djupare innehåll än bilupställningsplatser.

Ingress

Förväntningarna inför det första seklet av 2000-talet är att det skall bli människans århundrade, en epok då den unika begåvningen i varje individ skall tas tillvara och ges möjlighet att påverka historiens lopp.

Göteborg omnämns ofta som stadsdelarnas stad. Vi förväntar oss också att det första seklet av 2000-talet skall bli en epok då respektive stadsdels unika förutsättningar tillvaratas och att stadsdelarna i samverkan därmed kan skapa ett mervärde.

Med hjälp av dagens informationsteknik finns det möjligheter att uppnå dessa mål, men en förutsättning är, att tekniken inte används så, att än fler blir lämnade utanför gemenskapen. Globala nätverk som Iperbole, demokratitorget på internet och Medborgarkraften i Älvsborg arbetar med problematiken. Medborgarkraften försöker, att med stöd av dagsaktuella debattartiklar, pågående forskning, egna utredningar och lokala intervjuer påvisa hur man skulle kunna använda Saltholmen – Långedrag som en plattform för att uppnå önskade mål.

Idé: En, för alla öppen mötesplats, tillägnad alla generationer, innehållande nödvändiga hjälpmedel för att uppnå 2000-talets mål.

Redan nu utestängs samhällsgrupper från ”gemenskapen”. Den alltmer avancerade informationstekniken kan innebära att denna trend består. En översyn av erforderliga hjälpmedel för dessa behovs. Kontakten utåt, den dubbelriktade dialogen, dvs interaktionen och det globala samspelet kräver en speciell byggnad **”interakton”**. För kontakten med stadsdelarna kommer gång- och cykelleden utmed älven att bli viktig.

Interakton

Interakton kan bli 2000-talets ”informations-och diskussionsställe”, själva bearbetningscentralen för flöden av synpunkter, inlägg, yrkanden osv från alla håll. Den kan ses som en utveckling av globalt etablerade upplysningsställen som Curitiba’s fyrtorn, Iperboles kiosker, infokontor och internetkaféer och traditionella mötesplatser. Idéen tillmötesgår statskontorets önskan, att de i Sverige befintliga informationsställena, nu främst för rutinärenden, skall förbättras. Interakton blir en vägvisare för utvecklingen och kan förslagsvis ingå i ett system av sådana utmed den föreslagna gång- och cykelleden utmed kusten ned till Askim.

Ur vårt arbetsmaterial:

Iperbole

Information om nätverket erhöles på internet. Statskontoret har tipsat om internets demokratitorg.

Ur dagens demokratiforskning

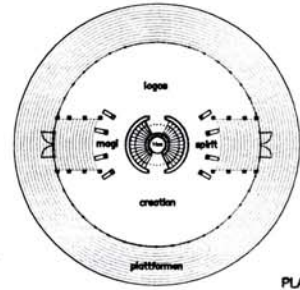
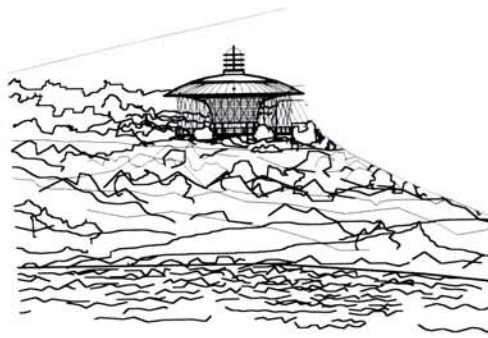
På olika sätt har Demokratiutredningen försökt att fördjupa diskussionen om det svenska civilsamhället. Det resoneras om rörelse-demokrati respektive statsdemokrati, om en demokrati-axel som byggs från den ena ytterpositionen, direkt-demokrati till den andra ytterpositionen populistiskt förankrat toppstyre. Mitt på denna axel befinner sig den levande representativa demokratin. **Den interaktiva.** Här omnämns också pratet som demokratiskt verktyg. Mats Dahlgvist skriver: "Demokrati kan förekomma i och bör förekomma i hela det privata näringslivet och hela det sociala och kulturella livets "civilsamhälle". Vad är det som hindrar, att alla dessa små sociala system skulle vara demokratiska?" Somliga anser att "marknaden" inte behöver och inte bör demokratiseras. Mats D kan inte komma ifrån tanken på att de internationella finansmarknadernas grepp över entreprenörskap, produktion och sysselsättning, utgör ett gigantiskt demokratiproblem.

Medborgarkraften, Föreningar i Älvsborg

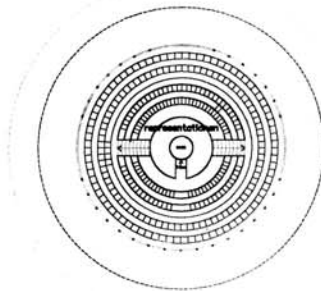
Med den detaljerade översiktsplanen för Saltholmen-Långedrag som arbetsobjekt utvecklas gruppen mot att bli en organisation, en rörelse för inte bara Älvsborg, där framtidens demokrati tillämpas. En rörelse där dialogen utgår från individernas egna erfarenheter som bearbetas och sprids. En kraftsamling sker över stadsdelsgrensarna för att lösa bl a trafikproblemen. Ett stort intresse för en vitalisering av hamninloppet och den lokala färjetrafiken finns. Dess arbetsmetoder och visioner är tillämpliga i ett vidare perspektiv.

Programskissen

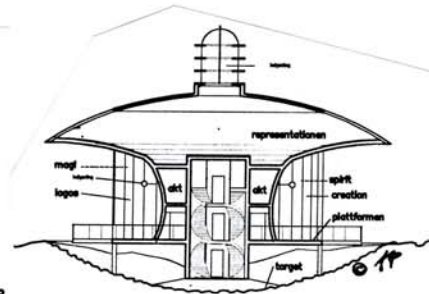
Behovet av ett socialt perspektiv vid sidan om ÖP93:s bär- och konkurrenskraftsperspektiv innebär bl a, att en översyn och komplettering av dagens bostadskomplement är nödvändig att utföra. Innan stadsdelen Älvsborg, som i princip är fullbyggd, tillförs ytterligare bostäder är det nödvändigt att mark för tillkommande bostadsservice i stadsdelen är säkrad. Vi vet att det finns ett stort allmänt behov av en ökad direktdemokrati. Vi vet också att enbart information inte räcker. Det finns ett behov, att kunna styra över sin egen vardag och att på olika sätt bli delaktiga i samhällsutvecklingen. För att kunna förverkliga detta århundrades förväntningar måste demokratin utvecklas. För detta erfordras **nya arenor** för dess utövande. Varken "speakers corner" eller öppna plenisalar är tillräckligt. Det erfordras helt nya arenor, "interaktonanläggningar" för morgondagens **"interaktiva demokrati"**. **Interaktions funktion:** En mellanakt, ett samspel, en mellanstation, en bearbetningsstation för alla tankeflöden från gräsrotsnivån till de övernationella maktnivåerna, som förädlas med hjälp av modern IT och med lokaliteter för "pratdialoger". Den är mångdimensionell. Innehållet i "interakton" kan i detta skede endast bli summarisk: Utgående från människan, som enskild individ tillika flockvarelse är det rimligt att utgå från följande **sex fundament**. Hennes förnuft och *skaparförmåga* respektive hennes behov av *självförverkligande* och *ledning*. Till dessa kommer det *andliga* och det *magiska*. I centrum den resulterande *aktionen*, *utstrålningen*. Allt fler samhällsgrupper ställs idag utanför samhället och behöver hjälp för att åter bli delaktiga. De behöver information om allmänna funktioner och service, om rättigheter och skyldigheter mm.

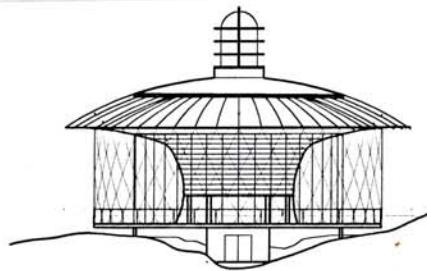
PLAN

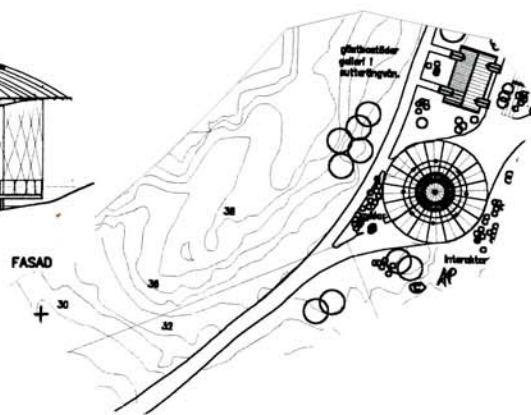
PLAN 2TR

SEKTION

FASAD

C. Kapitel 10

Utredningar, enkäter och informationskällor

Ingress: I del C har vi försökt att välja ut dels sådant som klargör hur vi arbetat dels sådant som kan ha betydelse för den fortsatta planeringen. Detta innebär att mycket material inte kommit med. Vi vill ändå lista upp en del som vi skulle kunna leverera i efterhand om så önskas.

<u>Utredningar:</u>	Förvaltningshögskolans intervjuundersökning i s skärgården Medborgarkraftens egna skisser för Saltholmen. Nya Varvet utredningen. Bedömning av bilder. Bostäder vid Stora Billingen
<u>Protokoll:</u>	Tidiga ÄEF-möten i s skärgården Aktuella möten i skärgården Möten med Västrafik och Trafikkontoret Styrgruppens möten. M fl
<u>Enkäter:</u>	Boende inom området Boende i s skärgården ÄEF:s trafikenkät
<u>Nätverk</u>	
<u>Internationella:</u>	Iperbole IFMA
<u>Skrifter:</u>	SBK:s planeringsunderlag plus koncept till samrådshandling. ÖP99 + lokala för Älvsborg och Styrso. Boverkets och regeringens miljövalitetsmål. God bebyggd miljö. Demokratiutredningen Trafiken till Göteborgs södra skärgård. <i>Frida Karlge</i> Rapport över mätningar av trafikbuller vid Saltholmsg i Göteborg Förutsättningar för en framtida skärgårdsbåtterminal vid skeppsbron i Göteborg. <i>Per Ahlquist</i> Förnyelsen i storskaliga bostadsområden. <i>Arne Person</i> Processkonst. <i>Arne Person</i> Frakterminal för södra skärgården. Lokaliseringsutr. SBK 1995 Gbg Kommunfullmäktige Handling 1991 nr 114 Gbg Älvsborg Yttrande över strandskydd i Göteborg. Storstadnära skärgård. Förslag till Leader II-projekt 1996 <i>Ulla Herlitz</i> Rio- deklarationens 27 principer Hovrätten för Västra Sverige: Fastighetsbestämning Utvecklingsmöjligheter i informationsåldern. <i>Manuel Castells</i> Framtiden är nu. En elektronisk intervju med Manuel Castells. Nätet, staten och jag. <i>Erling Fossen</i> En fråga om solidaritet <i>Sven-Eric Liedman</i> Europas enande. Globalisering, identitet och nätverksstat. <i>Manuel Castells</i> Civil olydnad inte det största hotet. Debattartikel <i>Gunnar Falkemark</i> Den instängda demokratin. <i>Mats Dahlkvist</i> Demokratins ideal och det civila samhället. <i>Håkan A Bengtsson</i> Västerträffen Program hösten 1999 <i>Arne Feldert m fl</i>